

[Formanden]

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

24) Første behandling af lovforslag nr. L 299:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse detailsalgspakninger. (Afgift af visse poser af papir eller plast m.v.).

Af skatteministeren (Stavad).

(Fremsat 19/5 93).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 25-30 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

25) Første behandling af lovforslag nr. L 300:

Forslag til lov om ændring af lov om energiafgift af mineralolieprodukter m.v. (Afgiftsførhøjelser m.v.).

Af skatteministeren (Stavad).

(Fremsat 19/5 93).

26) Første behandling af lovforslag nr. L 301:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af stenkul, brunkul og koks m.v. og lov om kuldioxidafgift af visse energiprodukter. (Afgiftsførhøjelser m.v.).

Af skatteministeren (Stavad).

(Fremsat 19/5 93).

27) Første behandling af lovforslag nr. L 302:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af elektricitet. (Afgiftsførhøjelser m.v.).

Af skatteministeren (Stavad).

(Fremsat 19/5 93).

28) Første behandling af lovforslag nr. L 303:

Forslag til lov om afgift af ledningsført vand.

Af skatteministeren (Stavad).

(Fremsat 19/5 93).

29) Første behandling af lovforslag nr. L 304:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af affald og råstoffer. (Forhøjelse af affaldsavgiften).

Af skatteministeren (Stavad).

(Fremsat 19/5 93).

30) Første behandling af lovforslag nr. L 305:

Forslag til lov om ændring af lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m.v. (Omlægning af beskatningen af varebiler, busser og valutaudlejningsbiler, afgiftslempelse for motorcykler m.m.).

Af skatteministeren (Stavad).

(Fremsat 19/5 93).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling**Bjarne Laustsen (S):**

Med disse syv lovforslag er der her tale om regeringens grønne afgiftspakke, som er en del af den samlede skattereform. Man har i årevis talt uendelig meget om at nedsætte personskatterne og dermed marginalskatten. Det er der nu mulighed for, hvis man kan lægge grønne afgifter på forbrug på områder, hvor ressourcerne er knappe, eller hvor man kan skåne miljøet. Det er både Socialdemokratiets og den samlede regerings politik, at man på den måde kan ændre adfærd hos borgerne og samtidig belønne de borgere, der sparer på forbruget på de områder, som kan styrke miljøet mest.

Lovforslag nr. L 299 vedrører poseafgiften, hvor der lægges 50 øre på de typiske bærepåse, som findes på markedet. Også her kan man sige, at det drejer sig om at ændre adfærd, for her har man virkelig mulighed for at hanke op i miljøet ved igen at begynde at bruge den gamle købmandskurv, kanvasposen, eller hvad nu man vil handle ind i.

Lovforslag nr. L 300 vedrører benzinafgiften, der skal forhøjes med 20 øre i 1994, stigende til 47 øre i 1998. Forhøjelsen vil ske ad flere omgange for at sikre, at standerprisen ikke bliver højere i Danmark end i Tyskland. I 1997 forhøjes dieselafgiften med 10 øre. Vi ved, at tyskerne har arbejdet med planer om, at de også skal have nogle afgiftsførhøjelser, og hvis det sker, forhøjer vi afgiften i 1995 med 23 øre og ligeledes i 1996 med 23 øre. Det skyldes selvfølgelig, at vi ikke ønsker at få en ny grænsehændelsproblematik som den, vi havde for år tilbage.

Lovforslag nr. L 301 indeholder forslag om forhøjelse af kulafgifterne. Vi foreslår en grad-

[Bjarne Laustsen]

vis forhøjelse af afgifterne på kul, således at kulafgifterne tilnærmes afgifterne på olie og gas omregnet efter energiindhold. Dette forslag vedrører kun husholdningerne, da momsregistrerede virksomheder har mulighed for at få afgiftsgodtgørelse.

Lovforslag nr. L 302 vedrører elafgiften. Den skal også tilpasses gradvis efter energiindhold af olie og gas. I 1994 stiger afgiften med 3 øre pr. kW til 19 øre i 1998, og det svarer til en stigning i elektricitetspriserne på fra 4 til 20 pct. For elopvarmning er der også tale om en stigning, men dér er kurven lidt anderledes, idet den stiger med 3 øre ligeledes i 1994 til 16 øre i 1998. Det er heller ikke noget, der belaster erhvervslivet, fordi de kan friholdes for denne elafgift, idet næsten alle momsregistrerede virksomheder kan få afgiftsgodtgørelse bortset fra liberale erhverv og forlystelser. Her kan jeg henvise til et bilag i lovforslaget.

Lovforslag nr. L 303 indeholder bestemmelse om en ny afgift på vand. Det har også været foreslået af den tidligere regering, så dette forslag skulle der ikke være nogen problemer med at få opbakning til. Forslaget går ud på, at man lægger 1 kr. pr. m³ på i 1994 og lader den stige til 5 kr. i 1998. Afgiften skal opkræves på den måde, at det er de almene vandværker, som skal betale afgift af mindst 90 pct. af den indvundne mængde vand, og som derefter fordeler udgiften på den enkelte forbruger. De, som ikke får tilført vand fra et alment vandværk, skal betale for en afgiftspligtig mængde på 170 m³ pr. helårsbolig og 70 m³ for en boligenhed, som ikke er en helårsbolig. Disse afgifter skal opkræves af kommunen, og af hensyn til erhvervslivets konkurrenceevne kan vandafgiften også godtgøres bortset fra de liberale erhverv og forlystelser, som det også var gældende i det andet forslag. Dette forslag vil også lette miljøet, fordi der selvfølgelig er en sammenhæng imellem det vand, som kommer ud af hanerne, og det afledte spildevand, og det betyder altså, at der kommer mindre vand til rensning.

Lovforslag nr. L 304 vedrører en forhøjelse af affaldsafgiften fra 1. januar 1997 med 50 kr. pr. t. Affald, der leveres til forbrænding, vil herefter være pålagt en afgift på 210 kr., mens affald til deponering koster 245 kr. pr. t. Målet er her, som ved tidligere afgiftsforhøjelser, at styrke genbrugstanken og formindske depone-

ring samt at opnå, at alt affald, der ikke kan genanvendes, forbrændes og anvendes til kraftvarme.

Det sidste forslag i denne pakke er lovforslag nr. L 305, der vedrører ændringer af registreringsafgiften. Det går ud på en omlægning af beskatningen af større varebiler og indførelse af en afgift af busser, der ikke anvendes erhvervsmæssigt, samt at lempe afgiften på motorcykler. Endvidere foreslås ordningen for valutaudlejningsbiler omlagt, således at disse bliver afgiftsfri, men skal afgiftsberigtiges som andre brugte personbiler ved overgang til anden anvendelse. Registreringsafgiften skal stige, fordi der ikke har været en regulering af afgiften siden 1977, til trods for at der har været en almindelig prisudvikling på 150 pct. Derfor sker der en ændring i de satser, der svarer dertil.

For så vidt angår de private busser har salget været igennem en flerdobling, og det er hverken af fiskale eller miljømæssige grunde hensigtsmæssigt, hvorfor det foreslås en afgift fastsat til 60 pct. Det medfører, at en sådan bus vil stige 80.000-90.000 kr., men også her er der nogle afgiftsfritagelser, f.eks. for plejehjem og lign.

Hvad angår valutaudlejningsbilerne, er det typisk sådan, at de bliver solgt efter 6 måneder til en pris, der for nogles vedkommende ligger ca. 20.000 kr. over den pris, som har været gældende ved indkøbet. Det laver man selvfølgelig om på nu og her, og forslaget stiller danske biludlejere på linie med udenlandske uden registreringsafgift.

Skatteudvalget har i en tillægsbetænkning af 11. december 1992 opfordret ministeren til at ændre registreringssystemet for motorcykler, således at den tidligere hensigt med en særlig begunstigelse af de mindre motorcykler gennem en moderation af afgiften fastholdes. Derfor foreslås det her at hæve den afgiftsfri bundgrænse med 4.600 kr. og omlægge de satser, der gælder, fra 120/180 til 105/180 pct. Denne lov skal træde i kraft fra 1. juli, dog med virkning fra 19. maj for de biler, der går til registrering.

Jeg håber, disse grønne afgiftsforslag kan samle bred tilslutning i Folketinget, også fordi nogle af dem har været til debat tidligere i forbindelse med andre planer. Jeg skal derfor på Socialdemokratiets vegne opfordre til en hur-

[Bjarne Laustsen]

tig og en positiv udvalgsbehandling og vedtagelse, inden Folketinget tager på sommerferie.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Når Folketinget indfører nye afgifter, er det altid værd at få efterprøvet, om disse afgifter nu holder. Det, som det er svært at gennemskue ved regeringens afgiftsplan – og derfor vil jeg gerne høre, hvilke tanker Socialdemokratiet har gjort sig om det – er, hvad det er, man vil. Vil man foretage en miljøforbedring, altså have mennesker til at nedsætte deres ressourcetilforbrug? Eller vil man, som skatteministeren gang på gang har fortalt her i løbet af dagen, have nogle penge i kassen til at finansiere de såkaldte skattelettelser? Man kan ikke både blæse og have mel i munden, man kan ikke gå ud og sige til folk, at man nu vil indføre nogle adfærdsregulerende afgifter, for så bagefter, hvis folk følger adfærdsreguleringen og lader være med at forbruge vand, lader være med at forbruge el, lader være med at bruge plasticposer og posedamerne kommer væk fra gaderne osv., at komme og sige, at der er et provenu-problem. Hvilke tanker har man gjort sig om det i Socialdemokratiet?

Dernæst skal jeg gøre opmærksom på et andet spørgsmål, som Fremskridtspartiet har rejst før. Allerede med de eksisterende afgifter på affald er der et stigende problem i form af det, der populært i folkemunde kaldes sort deponering. Det går ud på, at man, når man har et læs affald, i stedet for at køre ud og betale afgift for at komme af med det kører ud på den nærmeste pløjemark og lægger det af bag ved hyldebærtræerne til stor gene for den landmand, der ejer marken, og som for det første får en bøde, fordi det ligger der, for det andet skal betale for at få det fjernet og for det tredje skal betale afgift for at få det fjernet.

Har man ikke også den opfattelse i Socialdemokratiet, at der med en stigende afgift vil være en stigende tendens til sort deponering af affald, og hvad agter man at gøre ved det?

Hvad angår vandafgiften, vil jeg gerne spørge, om vi nu er ved at være fremme ved snoren, om det er nu, vi i Fremskridtspartiet får ret, når vi i sin tid ved vandmiljøplanen sagde, at den eneste grund til, at man vil have folk tvangstilsluttet, og at de ikke måtte bruge vand fra egen brønd, var, at man på et tidspunkt ville indføre afgifter. Er det dét, der finder sted nu?

Aagaard (KF):

I modsætning til mange af de forslag, vi tidligere har behandlet i dag her i Tinget, er der sikkert ikke for så vidt angår disse syv miljøafgiftsforslag større uenighed om, hvor stor en belastning for erhvervslivet gennemførelsen af dem betyder, nemlig ca. 1,5 mia. kr.

Vor skattepolitiske ordfører, hr. Kirkegaard, præciserede ved indledningen til denne debat, at vi i Det Konservative Folkeparti ønsker lavere personskatter, mere dynamik og mere beskæftigelse.

Han tilkendegav samtidig, at der bestemt er positive elementer imellem de mange forslag, som regeringen har fremsat, men at der bestemt også er elementer, vi absolut ikke kan medvirke til gennemførelsen af.

Jeg har dog i dag noteret mig fra dagens lange debat, at fru Bente Juncker gav tilsagn om at ville støtte udlugningen af de værste tidsler. Det lyder lovende og kan måske bane vejen for reelle forhandlinger om et bredt skatteforlig, som kan holde længere end til næste valgdag og – hvad der er væsentligst – give borgerne fred og ro i sindet og tillid til, at et bredt flertal i Folketinget nu har lagt skattepolitikken fast for en årrække.

Herefter skal jeg gøre nogle bemærkninger til de enkelte forslag i afgiftspakken.

Lovforslag nr. L 300 indeholder bestemmelser om en tilnærmelse af benzin- og dieselaftgifterne til det tyske niveau igennem en forhøjelse med 20 øre i 1994 til i alt 47 øre i 1998. Vi føler, at argumenterne for disse forhøjelser er gode.

Vi føler derimod ikke, at det er særlig relevant herudover at forhøje benzin- og dieselaftgiften i 1995 og 1996 med 23 øre pr. år efter en evt. ændring af den tyske afgift, og vi opfordrer derfor til, at man lader disse forslag falde på nuværende tidspunkt.

Vi udfoldede nemlig for ganske få år siden store anstrengelser for at bringe vore afgifter ned på det tyske niveau. Og glem ikke, hvad den situation kostede miljøet! Jeg tænker her på grænsehandelen – hvad vi brugte af ressourcer på daglig at bringe i tonsvis af varer ned syd for grænsen, som senere blev hentet hjem igen i i tusindvis af biler og busser. Der blev nedlagt arbejdspladser. Detailbutikker og servicestationer lukkede i det sønderjyske område.

[Aagaard]

Derfor vil vi nu opfordre til, at man lader disse genåbnede butikker og servicestationer udnytte situationen med omvendt fortegn og få mulighed for at konsolidere sig og skabe endnu flere arbejdspladser.

Vi opfordrer altså til, at man på nuværende tidspunkt dropper de to gange 23 øre i 1995 og 1996.

Lovforslag nr. L 299 indeholder forslag om forhøjelse af afgiften for bæreposer af plastic og papir på 62,5 øre. Det er absolut et forståeligt forslag, og der er indbygget en fornuftig afgrænsning i det. Men som købmand igennem mange år kan jeg gøre opmærksom på, at vi her bevæger os på et område, hvor fantasien i detailhandelen ligesom i industrien er stor, så alternativer til hank-definitionen skal nok dukke op.

Den glønborgske opfordring tidligere på dagen til, at kunderne blot kunne medbringe stofmuleposen eller lign., tyder på stor uvidenhed om forbrugernes adfærd i vore supermarkeder i dag.

I lovforslag nr. L 301 er der tale om meget store stigninger, som i de nærmeste år vil påvirke husholdningsbudgetterne stærkt, nemlig ifølge bemærkningerne med op til 3.200 kr. årlig. Der er dog ingen erhvervsbelastning her.

Vi føler nok, det er helt unødvendigt med så store afgiftsforhøjelser. Der sker for øjeblikket en stor omstilling fra kul til gas på fuldt tryk overalt i vort samfund. Vi vil nøjes med at konstatere, at der her er tale om et stort ideologisk felttog.

Også afgifterne på el ifølge lovforslag nr. L 302 på 3 øre i 1994 stigende til 19 øre i 1998 betyder stigninger på husholdningsbudgetterne – i 1994 vel 125 til 200 kr. pr. husstand og i 1998 mellem 825 og 1.100 kr. Hertil kommer også nedsættelsen af kredittiden, som givet vil betyde højere priser fra elleverandørerne og belaste den enkelte husstand med en yderligere udgift. Det er et forslag, vi principielt ud fra et miljøsynspunkt ikke kan have større indvendinger imod.

Når det drejer sig om afgiften på ledningsført vand – 1 kr. pr. kubikmeter i 1994 stigende til 5 kr. i 1998 – går vores indvending kun på afgiftens størrelse. Der er her heller ikke tale om nogen erhvervsbelastning minus dog de liberale erhverv, hvor man nævner advokater, revisorer m.v. Det lille ord »m.v.« er det nok

nødvendigt at få præciseret: Hvor ligger afgrænsningen af disse erhvervsvirksomheder?

Lovforslag nr. L 304 kan vi konstatere er et forslag, som belaster erhvervslivet med 110 mio. kr. Det er vel en fortsættelse af en udvikling, vi har set igennem de seneste år.

Hvad angår lovforslag nr. L 305 om registreringsafgiften, noterer vi os med tilfredshed, at regeringen lever op til den tillægsbetænkning, som Skatteudvalget afgav i december sidste år, om ved kommende lovændringer at give motorcykler samme regler for sikkerhedsudstyr, som blev gældende for biler.

Til gengæld ser vi med stor skepsis på forslaget om ændring af afgifter på minibusser. Det er og bliver et arbejdskøretøj. Jeg skal ikke afvise, at det har udgjort et måske i flere situationer fornuftigt alternativ for mange børnefamilier, men vi føler ikke, at den antalsmæssige udvikling berettiger til et så drastisk indgreb.

Vi vil også under udvalgsarbejdet nøje have undersøgt, hvilke skadelige virkninger en gennemførelse af forslaget om ændring i registreringsafgifter af biler, der udlejes til valutaudlejninger, kan få. Jeg tænker her på det turistmæssige, på eventuelt tab af arbejdspladser, og om der er tale om et provenu plus-minus.

Afslutningsvis skal jeg sige, at disse syv forslag umiddelbart ser ud til at kunne medvirke til en markant ændring af adfærd til gavn for vort miljø, og det kan vi fra konservativ side støtte. Men ser vi på provenuudviklingen, som alt andet lige betyder en belastning af hver eneste husstand i dette land med næsten 2.500 kr. årlig i slutningen af perioden, bliver disse nye miljøafgifter ikke, som vi ønsker, modsvarer af egentlige skattelettelser, men bidrager tværtimod til at forøge det samlede skattetryk.

Derfor vil vor endelige tilslutning til disse forslag være afhængig af, hvilket forhandlingsresultat der kan opnås for alle 23 forslag.

Charlotte Antonsen (V):

Forslaget om forhøjede og nye miljøafgifter skal sammenlagt indbringe 2,3 mia. kr. i 1994 stigende til 12,2 mia. kr. i 1998. Det svarer i 1998 til ca. 2.500 kr. pr. dansker eller ca. 4.000 kr. pr. husstand. Når det samlede beløb er relativt lille i 1994 og først stiger til det femdobbelte i 1998, ser det ud til at være af hensyn til det kommende folketingsvalg. Regeringen ønsker ganske enkelt ikke at vise skatteyderne, hvad

[Charlotte Antonsen]

den reelle pris er for den enkelte familie, før efter det næste valg. Det er demokratisk uheldigt. Det minder om forsøg på vælgerbedrag.

Regeringen begrundede de grønne afgifter i dels et ønske om øgede indtægter til statskassen, dels et ønske om at forbedre miljøet. At øgede afgifter på forurening forbedrer miljøet, er generelt en rigtig antagelse – hvis prisen stiger, falder efterspørgslen – men når regeringen ser på de forventede indtægter fra miljøafgifterne, holder denne antagelse ikke. Regeringen siger, at den forbedrer miljøet, men samtidig regner regeringen stort set ikke med et faldende forbrug af de miljøbelastende produkter, når de forventede statslige indtægter skal beregnes.

Det hænger ikke sammen, og jeg vil bede skatteministeren svare på, hvad der er rigtigt: Enten kommer der miljøforbedringer og dermed færre indtægter, eller også kommer der ingen miljøforbedringer, men til gengæld de omtalte 12,2 mia. kr. ekstra i statskassen i 1998.

Jeg vil gerne konkretisere denne usammenhæng ved at henvise til afgifter på benzin og diesel og afgiften på ledningsført vand. For alle disse forslags vedkommende fremgår det helt klart af bemærkningerne, at man ved beregningen af den fremtidige indtægt ikke forventer et faldende forbrug.

For så vidt angår affaldsforslaget er der en stigning i afgiften på 25 pct. til 30 pct. Samtidig er der ifølge regeringens bemærkninger en reduktion i mængden af affald på 50 pct. frem til 1998. Det kan aldrig give en provenugevinst; det kan kun give et provenutab. Regeringen taler altså med to tunger, og jeg synes, det er meget væsentligt at få afklaret, hvad der gælder.

Der er en stribe andre uklarheder. En væsentlig del af stigningen i benzin- og dieselaftgifter skal kun gennemføres, hvis Tyskland hæver sine afgifter. Hvem skal betale, hvis tyskerne ikke hæver deres afgifter? Det drejer sig om et samlet beløb over de fem år fra 1995 til 1999 på i alt knap 8 mia. kr.

Elafgiften skal hæves, og elpriserne stiger med i alt 20 pct. i 1998. En så kraftig stigning i familiernes elektricitetsudgifter vil nok betyde, at mange husstande, der i dag ikke har en elmåler, vil ønske at få en sådan. Hvad koster det for den enkelte familie at få opsat en elmåler? Og hvad koster det efterfølgende årligt at få aflæst elforbruget?

Det samme kan der spørges om, når det drejer sig om vand. Hvor mange vandmålere bliver der behov for, og hvad koster de for de enkelte familier?

Af forslaget om vandafgifter fremgår det, at også egne vandboringer skal omfattes af afgiften. Det er jo en typisk socialdemokratisk millimeterdemokratiopfattelse. Man fastsætter i bemærkningerne til lovforslaget, at man fra egen brønd skal betale afgift af 170 m³ vand. Men så er det ikke længere en miljøafgift, for hvis ejerne af disse private brønde sænker forbruget af vand, har de jo ikke nogen gevinst ved det, og så er der jo tale om en rent fiskal afgift. Hvordan vil man adskille vand til privatforbrug fra vandforbrug i forbindelse med erhvervsmæssig produktion? Man ønsker jo i forslaget at friholde erhverv.

Det var uklarhederne. Sammenlagt ser det ud til, at de enkelte familier vil blive ramt langt hårdere, end det fremgår af de fremsatte lovforslag.

Noget tilsvarende gælder, når vi betragter miljøafgifternes indvirkning på erhvervslivet. Miljøafgifterne rammer erhvervslivet hårdt, og det private erhvervslivs muligheder for at skabe nye arbejdspladser svækkes. Der lægges yderligere benzin- og dieselaftgifter på erhvervslivet, ligesom erhvervslivet vil blive ramt af affaldsafgiften og den bebudede afgift på spildevand.

Sammenlagt regner industrien med, at miljøafgifterne vil belaste erhvervene med i alt 1½ mia. kr. i 1998. Heroverfor står regeringens bud, der er på 1,2 mia. kr., og vi vil selvfølgelig undersøge, hvorfor der er denne forskel. Under alle omstændigheder er det jo ikke noget, der hjælper på konkurrenceevnen, og dermed er det ikke noget, der er med til at skabe nye arbejdspladser.

Der er også andre problemer med affaldsafgiften. Det forekommer ikke særlig miljøhensigtsmæssigt, at den procentvise afgiftsstigning er højest, når affaldet afleveres til forbrænding. Det må da være miljømæssigt bedst at forbrænde affaldet frem for at deponere det, men det er regeringen måske ikke enig i.

I forslaget om registreringsafgift savner Venstre en sænkning af afgiften på personbiler. Når benzinafgiften hæves, mener vi, at bilejerne skal kompenseres ved en lettelse af registreringsafgiften.

[Charlotte Antonsen]

Sammenlagt kan det om forslagene siges, at der skjuler sig en stribe ekstra ulemper for familierne og for erhvervslivet.

Men netop de grønne afgifter i denne pakke vil også give kommunerne en række ekstra udgifter. Har regeringen regnet på, hvad det vil koste, og hvor meget borgerne skal betale ekstra i kommuneskat?

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Fru Charlotte Antonsen sagde, at det ikke var alle, der havde elmåler. Jeg ved ikke, om det var en fortalelse, men jeg tror nu, at alle har elmålere, men det er ikke alle, der har vandur. Jeg mener, at der i det foreliggende lovforslag ligger et voldsomt incitament til, at de vandværker, som ikke har påbudt deres interessenter at have et vandur, sørger for, at deres interessenter får det installeret, så man på den måde kan regulere vandforbruget og dermed også kan opnå en besparelse, som jeg var inde på i min tale, for det er virkelig dér, man har mulighed for at ændre sin adfærd. Og så kan man jo ved at nedsætte sit vandforbrug undgå den påtænkte afgift.

Hr. Kim Behnke stillede mig nogle spørgsmål vedrørende, Socialdemokratiets holdning, nemlig om vi vil have penge i kassen, eller om vi ønsker at få folk til at ændre adfærd. Dertil skal jeg sige, at vi ønsker begge dele. Det er selvfølgelig også her, det er vanskeligt at give et nøjagtigt bud på de provenumæssige virkninger af disse lovforslag, for spørgsmålet er netop, hvad der sker, hvis mennesker ændrer adfærd på disse områder, som vi ønsker. Man kan heller ikke sige, i hvor høj grad de enkelte forslag belaster den enkelte person eller den enkelte familie. Det afhænger netop af, hvor meget man gør brug af de forskellige afgiftsbelegte aktiviteter, og det er selvfølgelig også derfor, vi ønsker, at mennesker får mulighed for at spare sig ud af det, hvis man kan sige det på den måde.

Endvidere blev fænomenet »sort deponering« nævnt. Dertil vil jeg sige, at hvis der foregår ulovligheder af den art, mener jeg, det er noget, der vedrører vores myndigheder, og det er selvfølgelig heller ikke hensigtsmæssigt. Hensigten med dette forslag er selvfølgelig den samme som ved de andre forslag, nemlig at øge genbrugstanken og medvirke til at opnå, at

det, der kan brændes, bliver brændt. Det lå også i den daværende KV-regerings affaldsredøgørelse fra november sidste år, hvor man sagde, at der fra 1996 slet ikke skal deponeres mere; alt skal brændes.

Det samme gælder med hensyn til vandafgifterne: Hvis man får nedsat vandforbruget, får man også mindre spildevand.

Jes Lunde (SF):

SF er selvfølgelig en meget stærk tilhænger af, at skatterne omlægges i retning af at lave flere grønne skatter og tilsvarende lavere skat på arbejdsindkomst. Det er helt oplagt i en verden med meget store miljøproblemer og med begrænsede naturressourcer at bruge også skattesystemet til at skaffe os en produktion og et forbrug, der er mere økologisk bæredygtigt. Det er i høj grad en bunden opgave for os, hvis vi skal efterlade vores børn og børnebørn en klode i større harmoni.

Men når vi nu kan blive så enige om det – og det tror jeg egentlig vi kan – så undrer det os, at man har lavet udspillet på den måde, man har. Da vi havde forespørgselsdebatten om en økologisk skattereform i foråret, var der bred enighed om, at vi skulle have disse grønne skatter, sådan at de kunne virke på både produktion og forbrug. Men nu får vi så et forslag frem, hvor de store perspektiver desværre er noget begravet. Det ses tydeligst af det forhold, at erhvervslivet stort set er friholdt for alle grønne afgifter. Det er fuldstændig meningsløst. Dermed går der store miljømæssige gevinster tabt, og regeringen er oven i købet fuldt ud klar over det. Det kan ses ganske mange steder i bogen »Ny kurs«, at man skriver, at det ville ganske vist have været en fordel for miljøet, om denne afgift også havde gjaldt erhvervslivet. Men det skal den så ikke af konkurrenceevnemæssige grunde.

Dermed taber man meget store muligheder for at gøre noget for miljøet. At det er så store muligheder, man taber, skyldes bl.a., at erhvervslivet har været friholdt for de afgifter, der eksisterer indtil nu. Derfor er der meget store uudnyttede muligheder i erhvervslivet for at spare på brændstoffer, på vand, på giftstoffer osv. Men det lader man altså stort set ligge nu ved ikke at inddrage erhvervslivet. Det mener jeg er en alvorlig fejl ved skattereformen.

[Jes Lunde]

Vi er i SF helt på det rene med, at der selvfølgelig er nogle konkurrenceevnehensyn at tage, for der er ikke noget ved at jage alle virksomhederne til Polen og lade dem forurene dér. Det er ikke nogen gevinst hverken for de beskæftigede i Danmark eller for miljøet.

Men vores pointe er, at det godt kan lade sig gøre at gøre noget ved miljøproblemerne også i erhvervslivet uden at lamme konkurrenceevnen. Metoden er, at de miljømæssige afgifter gennemføres i et planlagt langtidsløb, så virksomhederne får fuld klarhed over, hvad der er i vente, og på et tidligt tidspunkt kan planlægge efter det, og samtidig at tilbageføre provenuet fuldt ud til erhvervsvirksomhederne som lettelse i andre omkostningsfaktorer.

Det kan være ved at sætte skatten ned på arbejdsløn i god tid forud for overenskomstforhandlingerne, så det kan indgå med vægt dér. Det kan også være ved at indføre negative arbejdsmarkedsbidrag, hvis det er den rigtige metode at gøre det på, en mere direkte måde over for erhvervsvirksomhederne. Vi er sådan set meget fordomsfrie over for de måder, man vælger at gøre det på. Men vi synes, at det er helt afgørende, at vi får erhvervslivet med til at trække i denne her sag, med til at løse vore miljøproblemer. Ellers kommer vi ikke ret langt.

I SF tror vi egentlig også, at flere partier i regeringen er parat til at gå i dialog med os om det. Spørgsmålet er selvfølgelig, om det fjerde og sidste parti, CD, vil give regeringen lov til det, eller om de skal have lov til alene at blokere på det felt her. Måske kunne det hjælpe lidt, hvis de tre andre regeringspartier ville minde CD om, at Konservative og Venstre i forårets forespørgselsdebat om en skattereform på det økonomiske område var mere positive over for SF's dagsorden, end de var over for den afværgedagsorden, som regeringen kom med på CD's vegne. Det kan hr. Aagaard bekræfte, og det vil Venstre også kunne bekræfte. Sådan var det. Så måske laver CD nogle pyrrhussejre for sig selv på det område her. Det synes jeg at de tre andre regeringspartier skulle tage bestik af.

Så skal jeg også kommentere forslagene i pakken enkeltvis.

Jeg skal først sige om lovforslag nr. L 299, at vi kan støtte indførelsen af afgiften på bærepo-ser. 50 øre er ganske vist lidt småt, men det er da en begyndelse. Derimod kan vi ikke rigtig

forstå, hvorfor denne afgift skal stå alene. Når man kommer hjem fra butikken, er bærepozen kun en vis del af det affald, man har med hjem. Man har en masse andet affald med sig hjem helt ufrivilligt, fordi tingene overemballeres. Vi savner en afgift på emballage, så vi også kan få fat i den del af problemet.

Så er der lovforslag nr. L 300 med forhøjelserne af priserne på benzin og diesel. Det kan vi også støtte. Men vi mener egentlig, at der er brug for at gå hurtigere frem. Regeringens redegørelse i bogen »Ny kurs« fortæller os jo, at det tyske afgiftsniveau inklusive moms ligger 62 øre over det danske. Det skridt må man da umiddelbart kunne gå. Vi kan ikke se nogen grund til at vente med henvisning til forskellige avancestrukturer og sådan noget. Vi må gå ud fra, at der er en rimelig fri konkurrence, og derfor må det også være muligt umiddelbart at harmonisere op til det tyske afgiftsniveau. Vi har såmænd ikke engang noget imod at ligge moderat i overkanten. Moderat, siger jeg, for det kan selvfølgelig ikke nytte noget at forhøje benzinpriserne med adskillige kroner, sådan at alle, der bor syd for Ålborg, tanker op i Tyskland. Så er der ikke noget vundet for miljøet. Men selv hvis vi tager højde for, at vi ikke skal have nogen eksplosion i grænsehandelen, er der altså pæne muligheder for at bevæge sig her, fordi tyskerne har sat afgifterne op på benzinen.

Så er der kulafgiften i lovforslag nr. L 301. Den kan vi også støtte som et nødvendigt led i at nedbringe CO₂-belastningen og den truende drivhuseffekt. Men her vil vi godt lige have undersøgt under udvalgsarbejdet, om den isolerede stigning i kulprisen risikerer at give en dårligere udnyttelse af fjernvarmenettene og spildvarmen fra kraftvarmeværkerne ved at favorisere oliefyrr. Det kan blive nødvendigt med nogle opfølgende afgifter, tror jeg, på anden vis på olie eller måske en såkaldt bypass-afgift på brug af oliefyrr i fjernvarmeområdet, som Kommunernes Landsforening foreslog for et par år siden. I hvert fald må sigtet med det, vi gør, være at få den maksimale miljøeffekt.

Endelig er det for kulafgiftens vedkommende et godt eksempel på, at det er fuldstændig meningsløst at lade erhvervslivet slippe.

Så er der lovforslag nr. L 302, elafgiften. Det er igen for at mindske CO₂-belastningen, og igen støtter vi den. Men vi er imod den særra-

[Jes Lunde]

bat, der gives til storforbrugere af el. Vi mener også her, at det er vildt at lade erhvervslivet gå fri, for det har et kolossalt uudnyttet potentiale for besparelser på området her.

Amternes og kommunernes forskningsinstitutter har anslået, at bare ved at dreje på termostaterne og justere maskinerne, altså uden at investere en eneste ny krone, kan erhvervslivet spare 2 mia. kr. på området her. Hvorfor ikke score den gevinst? Det er den mest oplagte besparelse, vi overhovedet kan opnå. Derfor er det lidt utilfredsstillende, at man godt nok tager fat i forbrugerne og forhøjer deres elpriser yderligere, selv om mange forbrugere har gjort meget for at spare, men at man lader erhvervslivet gå fuldstændig fri. Det er meningsløst.

Så er der vandafgiften i lovforslag nr. L 303. Vi er generelt positive over for den, fordi det er vigtigt at beskytte grundvandsressourcerne, men vi vil egentlig godt have også andre partier til at være med til at overveje, om det er den bedste løsning at lave en så generel afgift som den her, fordi vandproblemet vitterlig er meget forskelligt. Det ved regeringen også godt selv, for i begrundelsen for at fritage erhvervslivet skriver man om landbruget, at det styres ved, at de kun får indvindingstilladelse de steder, hvor der er masser af vand, og er der ikke rigtig noget vand, begrænser man indvindingstilladelserne over for landbruget, og det synes jeg er en rimelig argumentation måske for at holde landbruget uden for afgiften her, men det gør altså til gengæld også, at det kan være svært for forbrugerne at forstå, at de skal betale den.

Lad mig nævne som et eksempel, at oppe i Nordjylland har vi et kalkværk, Aggersund Kalkværk. De har fået lov til at pumpe noget rent grundvand ud i Limfjorden svarende til 1 års forbrug i Storålborg bare for at sænke deres eget grundvandsspejl, så de kan grave lidt mere kalk op.

Dér er det altså en anelse svært lige i det område at gå ud og sige til folk: Så, nu er det 5 kr. mere pr. m³ vand, for nu skal I lære at spare på vandet, og I skal altså også lige til at investere nogle tusinde kroner i forskellige vandbesparende ordninger. Det er ikke helt nemt, så egentlig var det mest saglige at have nogle afgifter, som var differentieret efter, hvor man havde problemet.

Til gengæld er det meningsløst at holde industrien uden for en sådan differentieret afgift. Der er ikke nogen begrundelse for, at det erhvervsliv, der ligger på Sjælland, hvor man vitterlig har nogle meget akutte vandproblemer, har store problemer med begrænsede mængder rent vand, at man dér skal have lov til at bruge det uden afgift, bare man er erhvervs virksomhed. Det er der ingen mening i, så jeg vil opfordre til, at vi får de ting tænkt igennem under udvalgsarbejdet.

Så er der affaldsafgiften, lovforslag nr. L 304. Den kan vi støtte, men vi vil gerne påpege, at den duer ikke som eneste instrument til at begrænse affaldsmængden. Det er altså også vigtigt at komme i gang med en emballageafgift for eksempel, for affaldsafgiften virker effektivt på tungt affald, men ikke særlig effektivt på den lettere del. Dér skal man have andre afgifter ind, for at det har en tilstrækkelig effekt.

Det sidste med registreringsafgiften, nr. L 305, ser også ud til at være fornuftige forslag.

Hovedproblemet ved den samlede pakke er at få opsummeret primært, at det ikke er vidtgående nok, det, vi ser nu, og at erhvervslivet som hovedregel slet ikke er omfattet. Dertil kommer så, at der er en række afgiftsemner, der helt mangler. Ud over emballage bør nævnes kunstgødning, sprøjtemidler, fosfor og reklamer.

Regeringen har måske nok udstukket en ny kurs med det udspil, der er leveret, men hvis målet – en økologisk bæredygtig verden – skal være muligt at nå, mens både vi og naturen er i live, skal tempoet sættes op. Hvis vi tøver for længe, vokser problemerne hurtigere, end vores indsats kan følge med.

Ole Donner (FP):

Hele den afgiftspakke, der behandles nu, fra lovforslag nr. L 299 til L 305, er Fremskridtspartiet imod. Vi mener ikke, at afgiftsforhøjelser er det, erhvervslivet og befolkningen på nuværende tidspunkt har brug for. Vi mener, at det er for let en måde at nærme sig et balancepunkt på for denne såkaldte skattereform. Det vises med al mulig tydelighed her, at man laver nogle beregninger, og så går man ind og justerer afgifterne, så regnestykket nogenlunde kommer til at gå op. Fra Fremskridtspartiets side havde vi gerne set, at der var blevet indar-

[Ole Donner]

bejdet nogle besparelser på de offentlige udgifter, men det rækker fantasien åbenbart ikke til inden for firepartiregeringen.

Fremskridtspartiet er ikke afvisende over for opkrævning af afgifter, når de tjener det formål at medvirke til en bevarelse af miljøet eller en begrænsning af forbruget, men vi finder, at det er for påfaldende at behandle en lang række forslag i forbindelse med en underfinansiering af en skatteomlægning. Der kan være gode elementer i enkelte af forslagene, og derfor burde forslagene selvfølgelig behandles seriøst et for et, ligesom man burde høre de forskellige brancheorganisationer og folk, der har forstand på de områder, i stedet for bare at lægge syv forslag ind i en pakke og behandle den som et samlebandsprojekt.

Jeg vil komme med nogle enkelte kommentarer til nogle af lovforslagene.

Først lovforslag nr. L 299 om poser af papir og plast. Det har vi været inde på før, så jeg tror, at jeg vil springe det over, men alligevel bare lige nævne en enkelt ting. Det fremgår ikke tydeligt af forslaget, hvordan man egentlig vil klare kontrollen af alt det her, og jeg gad nok vide, hvordan man ville behandle en sending varer fra Taiwan eller et andet fjernt land, hvori der lå en 60.000-70.000 plasticposer. De ville, så vidt jeg kan se af lovforslaget, være undtaget fra afgiften, så der skal såmænd nok være nogle omgåelsesmuligheder på det område, som vil blive anvendt.

De næste tre forslag om afgift på forskellige former for energi er Fremskridtspartiet også modstander af. Det første lovforslag, nr. L 300, forhøjer privatbilisternes kørselsudgifter for at fremme den kollektive trafik, og dermed mindsker man arbejdstagernes mobilitet, ligesom man mindsker transportsektorens konkurrenceevne for blot at nævne et par enkelte eksempler.

Vi mener også, at forslaget er tåbeligt i sig selv for så vidt angår beregningerne. Der budgetteres på længere sigt med en forøgelse af brændstofforbruget, men det ser selvfølgelig også bedre ud på budgetterne. Man tager ligeledes højde for, at man får retten til at hæve afgifterne, hvis og når de tyske afgifter sættes op. Man har dog ikke været så kreativ, at man har beskrevet, hvad der sker, hvis tyskerne sætter afgifterne ned.

Vi står i øvrigt uforstående over for, at Centrum-Demokraterne, som tidligere har kaldt sig bilejernes parti, med brask og bram går ind for store afgiftsforhøjelser for privatbilismen for at fremme den kollektive trafik. Vi havde her ventet, at Centrum-Demokraterne protesterede, men man er åbenbart mere interesseret i de fire ministerposter, man har fået, end i at holde de løfter, man har givet vælgerne.

Det ville selvfølgelig have været rart, hvis man havde kunnet stille spørgsmål til Centrum-Demokraterne i den her debat, men det har ikke været muligt i meget lang tid. Så må vi jo skrive til dem og høre, om de vil svare.

Også de øvrige afgifter vil påvirke en lang række erhverv i negativ retning, og det fremgår tydeligt af f.eks. L 301, at man endnu en gang forsøger at favorisere den kollektive transport fremfor det hårdt trængte transporterhverv i Danmark.

Lovforslag nr. L 303 om afgift på ledningsført vand er Fremskridtspartiet også imod. Forslaget er endnu et af de grønne afgiftsforslag, der har til hensigt at sætte vandforbruget ned og samtidig kompensere for skattelettelser på andre områder. Som jeg sagde før, isoleret set vil vi meget gerne være med til at diskutere, hvilke miljøforslag man kunne gå ind for, men vi synes, det er påfaldende, at man anvender dem på den måde, man gør nu.

Men der budgetteres alligevel med, at man stadig væk vil forøge forbruget over de nærmeste år. Man håber så på, at skatteyderne ikke lægger mærke til den meget kraftige stigning, der vil finde sted, men vi skal opfordre skatteborgerne til at tænke på, at den afgift, der betales i år, bliver femdoblet i løbet af de næste fire år.

L 304 om forhøjelse af affaldsavgifter er Fremskridtspartiet også imod. Vi advarede allerede ved lovens indførelse om, at det var en skatteskrue, som man bare kunne dreje på hvert år, og det var vi imod. Der er tale om en meget stor forøgelse af erhvervslivets omkostninger, og jeg skal gentage, at Fremskridtspartiet mener, at man i stedet burde lempe afgifter over for erhvervslivet, så de blev mere konkurrencedygtige og fik gang i hjulene.

Det sidste lovforslag, nr. L 305, om omlægning af beskatning af varebiler er vi ligeledes imod. Der er igen tale om meget store byrder på erhvervslivet, og vi er overbevist om, at en

[Ole Donner]

afgiftsforhøjelse af den størrelse, som der her er foreslået, vil medføre en væsentlig nedgang i salget af nye varevogne og busser. Det vil sige, at autobranchen her rammes utrolig hårdt, og den provenuberegning, der er nævnt i bemærkningerne, vil således alligevel ikke holde, idet salget vil falde væsentligt, og det er vi helt sikre på vil ske.

Fremskridtspartiet er positivt over for nedsættelsen af afgifterne på nye motorcykler, men mener alligevel, at skatteministeren her svigter en lille smule de løfter, som han og Skatteudvalget gav hinanden om, at man, næste gang man behandlede disse forslag, ville gå i dybden med afgiften på motorcykler. Man ville lave en revision og en gennemgang af motorcyklisternes forhold, sådan at man kunne tage højde for, at der skete en nedsættelse på f.eks. sikkerhedsudstyr, ligesom man kunne overveje at ændre selve beregningsmetoden for specielt de små motorcykler. Derfor mener vi i Fremskridtspartiet, at specielt motorcyklernes forhold skulle have været gennearbejdet betydelig bedre, men vi håber selvfølgelig og tror også, at det vil være muligt at få nogle ændringer i det her forslag, når vi nu kommer frem til udvalgsbehandlingen. Vi vil i hvert fald gerne have undersøgt forholdene, og vi vil også gerne have undersøgt, om det vil være muligt at lave en eller anden form for stykafgift på motorcykler.

Vi er altså imod L 305, men vi vil støtte den del af lovforslaget, der går ud på at nedsætte afgifterne for motorcykler.

Elisabeth Arnold (RV):

I modsætning til Fremskridtspartiet er Det Radikale Venstre varme tilhængere af miljøafgifter. Det er vort udgangspunkt, og derfor er vi også i princippet og i realiteten meget positive over for alle disse forslag, der er nævnt her, og vi støtter dem umiddelbart.

Men jeg synes godt, man kan ofre lidt tid på at diskutere, om dette samlede forslag på syv forskellige miljøafgiftsforslag har den sammensætning og den profil og den konstruktion, som gør, at de er egnede til at holde til evig tid, eller om de er egnede til at holde i den periode, som skattereformen skal løbe over.

For det første er der blevet spurgt fra flere sider, om det her er robust nok. Indbringer det det provenu, det skal, uden at vi skal ændre

satserne indimellem og altså kommer til at fravige de lovforslag, vi vedtager nu?

Jeg synes også, at skatteyderne og hermed forbrugerne, som skal opføre sig miljøbevidst, har krav på, at der ikke ændres i de satser, vi vedtager nu. Man skal selvfølgelig kunne opføre sig fornuftigt rent miljømæssigt uden at blive straffet bagefter og derfor føle sig til grin. Derfor skal de satser, vi laver nu, selvfølgelig holde. Derfor skal vi også være nogenlunde sikre på, at det provenu, vi gerne vil have, kan komme ind. Så derfor er et af mine spørgsmål, om det her er robust nok, og dernæst, om det er kreativt nok.

De ting, vi fra radikal side har været med til at finde frem til her, er selvfølgelig temmelig traditionelle. Der er ikke noget særlig genialt i at foreslå benzinafgifterne forhøjet. Det er effektivt, og det er fornuftigt, og bilejerne, de, der kører, affinder sig også med det, men det er måske ikke særlig kreativt.

Fru Charlotte Antonsen sagde lidt surt, at hun savnede en nedsættelse af registreringsafgiften som kompensation for benzinafgiftens forhøjelse. Den kommer fru Charlotte Antonsen til at kigge i vejviseren efter, for sådan synes jeg ikke man skal lave miljøpolitik. Der skal være en høj registreringsafgift, en høj vægtafgift og en høj benzinafgift. Sådan skal det være. Der skal være høje afgifter på alt, hvad der har med forurening at gøre. Så den synes jeg ikke der skal være kompensation for gennem registreringsafgiften.

Jeg synes heller ikke, det er særlig kreativt at lægge ekstra afgift på kul og på el, når vi nu i forvejen har en kuldioxidafgift. Der er også et samspil dér, som vi skal tænke på, men det er selvfølgelig effektivt, og det er noget, som vi i forvejen har anvendelse for afgiftsinstrumentet på.

Så er der vandafgiften, og den synes vi til gengæld fra radikal side er en glimrende idé. Jeg kan godt se det eksempel, hr. Jes Lunde viste fra Nordjylland, det var et ret godt eksempel på, at det måske ikke er helt smart at lave en fuldstændig generel afgift. Det synes jeg vi skal kigge alvorligt på i udvalget.

Men i sin oprindelse er vandafgiften fornuftig, for det er i virkeligheden et utroligt fråde, vi har med vand herhjemme. Vi bruger drikkevand, som i store dele af verden er så begrænset en ressource, til at vande have med, vi bru-

[Elisabeth Arnold]

ger drikkevand til at vaske tøj i, drikkevand til alle mulige formål, som ikke behøver så godt vand. Vi er meget forvante med en meget høj vandkvalitet og et meget stort vandforbrug. Der var intet i vejen for, at vi kunne begrænse det. Jeg kunne godt som radikal have ønsket mig helt personligt, at vandafgiften var meget, meget højere, så der var et incitament til at spare meget mere på vandet.

Men nok om det, det er i hvert fald en start, vi har gjort på det her, men jeg synes måske, vi skal bruge lidt tid på i udvalget at diskutere, om profilen er rigtig, om vi kan holde den profil i hele den tid, som skatteomlægningen skal vare, og om vi skal forbeholde os ret til at indføre andre typer grønne afgifter i den periode, hvor omlægningen varer, for jeg tror ikke, at vi har fundet alle de skatteobjekter, som måske kunne være anvendelige.

Til sidst vil jeg godt sige til den konservative ordfører, at jeg synes, det var rart at høre en konservativ med så åbent et sind over for miljøafgifterne, og jeg er glad for at se, at Det Konservative Folkeparti har fastholdt den forhenværende konservative miljøministers fine linie, også efter at Det Konservative Folkeparti er kommet i opposition. Det glæder vi os over.

Glønborg (KRF):

Det var naturligvis fristende at kaste sig ud i en begejstret tale om værdien af de grønne afgifter, men jeg har en fornemmelse af, at vi er langt nok henne på dagen, ja, den har endda fået moms på.

Kristeligt Folkepartis generelle holdning til dette er almindeligt kendt. Jeg vil gerne tilslutte mig fru Elisabeth Arnolds betragtninger om genialiteten i denne miljøpakke. Jeg betragter den ikke som svaret på vor beslutning om at skulle have grønne afgifter. Det her bærer vel nok præg af, at det er blevet til i regeringens økonomiudvalg, og der har ikke været så mange drøftelser med Miljøudvalget, og der er meget, der har været holdt tæt ind til kroppen af nødvendighedsgrunde, så jeg går ud fra, at vi en anden gang, når vi har lidt bedre tid, kan lave noget, der er miljørigtigt og mere fantasifuldt. Det kommer nok.

Jeg skal indskrænke mig til nogle få bemærkninger om de enkelte forslag. Jeg har egentlig ikke lyst til at snakke mere poser, dem snakkede vi meget om tidligere, og jeg troede

egentlig, der var en aftale mellem hr. Ole Donner og mig om, at vi ikke skulle snakke mere om dem, men hr. Ole Donner brød den, og jeg er selvfølgelig så også nødt til at sige til hr. Aagaard, at jeg kommer da en del i supermarkeder, så jeg ved udmærket godt, hvordan det går til, og jeg er irriteret over, at det går sådan til, og jeg ønsker, at det skal ændres, for jeg ville nemlig gerne, at det blev skik og brug, at købmændene holdt op med i billigt reklameøjemed at forære sådan nogle poser væk, men at man tværtimod, hvis man endelig ville forære noget væk, gav en lærredspose væk, og kunne det her medvirke til, at man gav noget godt i stedet for noget, som fremmer et forkert forbrug, så ville det bare være fint. Det er jo noget af hensigten med det her, at man skal ændre adfærden, og ændrer folk den ikke, og vil de frivilligt betale sådan en afgift som den her, så får vi altså skillinger i kassen, og så lever vi med det.

Benzin- og dieselafgiftsforhøjelser i et passende forhold til de tyske priser synes jeg bare er udmærket.

Forhøjelse af elafgifter og kulafgifter osv. synes jeg også er rigtig, men jeg vil gerne sige om det her, at vi rammer denne gang de private, og det synes jeg også er i orden, men det har været kritiseret fra nogle sider, at vi ikke tager erhvervslivet med, og vi ved da godt, at skal vi have nogen miljømæssig effekt af det her, skal vi også give erhvervslivet de rigtige skub i den retning, som fremmer den rigtige adfærd, og det tror jeg egentlig ikke erhvervslivet vil bebrejde os, hvis bare man får tiden til det og vi taler om det. Det skal altså ikke være sådan noget, vi indfører med ikrafttræden på fremsættelsesdagen. Den slags skal vi have god tid til.

Nu har jeg lovet ikke at citere mere fra Kristeligt Folkepartis skatteprogram, men jeg vil dog henvise til, at vi også heri skriver, at vi egentlig synes, det er helt i orden at indføre grønne afgifter både for forbrugerne og for erhvervslivet. Men naturligvis har det været nødvendigt lige netop i den situation, erhvervslivet er i nu, at lade være med at være for hårde ved dem, og derfor tror jeg, det er rigtigt, at vi denne gang stort set har holdt erhvervslivet fri. Men vi kan da godt begynde at varsle, at på et eller andet tidspunkt kommer det, og når man får varslet i god tid, tror jeg, at erhvervslivet vil

[Glønborg]

være tilfreds, og så må vi jo finde nogle andre måder og bruge vores fantasi til at vise vores helt inde i hjertet og helt ned i fodsålerne og helt op i hovedet liggende dybe respekt for og kærlighed til erhvervslivet, som jeg har givet udtryk for tidligere på dagen.

Jeg er også fra Nordjylland, og jeg er også irriteret over Aggersundhistorien, og jeg er heller ikke imponeret over det, vi har lavet her, men o.k., det er det, vi gør nu.

Jeg er også helt enig med fru Charlotte Antonsen i betragtningerne over affaldsaffigterne. Det er da rigtigt, at vi skulle forholdsvis lægge lidt mere på til deponering end til forbrænding. Jeg er ikke helt så nervøs som andre, der har talt om den såkaldte sorte deponering. Jeg tror, at hvis vi bare tager de her afgiftsforhøjelser i små nøk ad gangen, så holder folk alligevel fast ved den rigtige adfærd. Det var et problem på det tidspunkt, da vi gav den her et ordentligt tryk, men nu tager vi det sådan lidt ad gangen, og så skal det nok gå.

Til sidst vedrørende motorkøretøjerne: Jeg har fået mange, mange henvendelser om de her familievenlige busser, som man ikke kan få til billig pris mere. Jeg hørte også en taxa-chauffør, som sagde: Det er helt tosset, at man kan købe de busser så billigt, for det er ikke til at sælge nogen ordentlig store taxaer mere, når de er frikørt, for folk køber hellere en ny 10-personers bus i stedet for at købe det, de har brug for, nemlig en stor 7-personers taxa. Så jeg vil tro, at familier kan finde en hensigtsmæssig adfærd, som også gør det muligt at finde en bil, som en normal rimelig familie kan køre i. Selv om man skal betale 60 pct. af den, er der jo intet forbud imod at købe sådan en bus for en rigtig kæmpestor familie.

(Kort bemærkning).

Aagaard (KF):

Den skal også blive kort. Jeg tror nok, jeg vil tilbyde hr. Glønborg et otte dages ferieophold i et supermarked. Der vil han i hvert fald ret hurtigt komme til den erkendelse, at en lærerredspose, som rummer 10-15 l, vil have utrolig svært ved at rumme måske ikke hr. Glønborgs indkøb, men i hvert fald et familieindkøb, som egentlig svarer til 300-400 l. Derfor er det urealistisk at realisere den model, uanset hvor store bestræbelser man så end lægger i det. Men jeg tilbyder gerne en uges praktikophold. Så

vil det ved selvsyn kunne konstateres, at det ikke er løsningen.

Formanden:

Ja, ja, hr. Glønborg for en bemærkning om poser, går jeg ud fra.

Glønborg (KRF):

Det skal også blive den absolut sidste om poser.

Jeg gør opmærksom på, at i sådan en lærerredspose kan der godt være tre ekstra, så går det jo egentlig fint, og så ved jeg, at der er mange andre gode ideer til, hvad man kan have af genbrugelig vareemballage. Så det tror jeg nok vi skal finde ud af. Og jeg foretrækker at bruge ferien i Norge frem for i supermarkedet.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Det er betryggende, at vi ikke skal høre mere om poser i dag. Men i går var det den store del af det virkelig væsentlige, der blev præsenteret som problem i det samlede skattereformforslag under debatten om den første del af pakken. Det var poser, og det var ministerbiler. Det siger jo meget om, at det har været vanskeligt at finde nogen afgørende saglige problemer i skattereformforslaget i øvrigt.

Jeg har i løbet af dagen og aftenen haft den fornøjelse at føre lidt statistik med, hvad bl.a. Venstres ordfører har fortalt os om Venstres holdning til skattereformforslagene. Jeg har også sagt det fra talerstolen på et tidspunkt, men jeg synes, det er relevant at føre statistikken til ende.

Det er vel blevet sådan, at man fra Venstres side har afvist samtlige – samtlige – 18 finansieringsforslag. Man har omvendt forholdt sig positivt til at sænke skatteprocenterne, øge børnefamilieydelsen, fjerne kapitaltilførselsafgiften, reducere aktieafgiften, udbetale forbrugsrenteafgiften, sænke lejeværdien helst fem gange så meget, og jeg kunne forstå, man i øvrigt også gerne ville sænke registreringsafgiften.

Og så har der været et andet synspunkt fra Venstre, der blev præsenteret tidligt i debatten, nemlig at man meget gerne ville deltage i seriøse forhandlinger om skattereformen. Det taler vist for sig selv.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Nu ved jeg selvfølgelig ikke, om fru Pia Gjellerup henviser til 18 forslag, der er blevet behandlet tidligere i dag. Jeg kan blot konstatere, at fru Pia Gjellerup tilsyneladende ikke har hørt efter, hvad jeg har sagt. Derfor mener jeg, at det, fru Pia Gjellerup lige har sagt, er aldeles misvisende.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Så synes jeg, at Venstres ordfører på disse forslag skal fortælle, hvad Venstre har været positiv over for, og hvor meget de indbringer i provenu i forhold til den positive holdning til at sænke skattebelastningen med henved 40 mia. kr.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Venstre betragter den såkaldte skattepakke eller skattereform som et hele – det kan jeg forstå at fru Pia Gjellerup har opfattet – og derfor går vi selvfølgelig ikke umiddelbart ind og støtter det ene eller det andet. Vi mener, det er et hele, og vi går ikke ind og støtter nogle miljøafgifter og stemmer imod nogle andre dele.

Men jeg har i forbindelse med denne diskussion påpeget nogle problemer i forhold til det, regeringen har fremlagt. Hovedproblemet er, at miljøafgiftsforslagene ikke hænger sammen. Hvis miljøafgifterne har den ønskede effekt, nemlig at sænke forbruget af de produkter, som man lægger afgifter på, så får man altså ikke det provenu, som man bilder befolkningen ind at man får, og det er det, vi har været bekymrede over. Man bilder folk noget ind, og det mener vi er udemokratisk. Vi mener, det er uheldigt.

Jeg glæder mig til, at skatteministeren svarer mig på alle de spørgsmål, jeg har stillet i dag, men det er noget helt andet. Vi har forstået, at det skal gå så stærkt. Derfor regner vi selvfølgelig også med, at der fra ministerens side kommer klare svar på de spørgsmål, vi har stillet. Vi har ikke generelt taget afstand fra miljøafgifter.

Skatteministeren (Stavad):

Jeg vil indledningsvis gerne minde om, at der altså kommer udvalgsarbejde som fortsættelse af debatterne i dag, hvor der også bliver lejlighed til at stille spørgsmål, og vi vil meget gerne give svar. Men jeg vil gerne overordnet sige til fru Charlotte Antonsen, at der faktisk i de forslag, der er fremlagt på dette område, er taget hensyn til en adfærdspåvirkning som følge af afgifterne.

Et par eksempler: De meget omtalte poser. Det, der egentlig har overrasket mig mest, er, at vi i lille Danmark har et forbrug på 1,4 mia. af den slags poser. Det ville jeg ikke have drømt om, før jeg så tallene. Det er forudsat, at dette forbrug halveres.

Lad os tage benzinafgifterne. Der har de seneste år været en betydelig stigning i benzinforbruget. Det er forudsat, at denne ændring i benzinafgifterne betyder, at vi kan holde forbruget i ro, altså at vi får standset den ganske kraftige vækst i benzinforbruget, der har været i de seneste år som følge af disse ændringer.

Det var bare for at give et par eksempler. Hvis fru Charlotte Antonsen gerne vil have det yderligere uddybet, bliver der som sagt mulighed for det i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Måtte jeg understrege så kraftigt, som jeg kan i forhold til det, hr. Aagaard nævnedes om grænsehandelsproblemer og benzin/diesel, at det fremgår meget, meget klart af lovforslaget, at det, der er indføjet som fremtidige stigninger, er delt op i to dele.

For det første tilpasses de danske afgifter stiftfærdigt til de tyske afgifter i den forhåbning, at vi kan trykke avancerne, så vi opnår det, der bør være retstilstanden, og får en avacestruktur, der ligner konkurrenternes i Tyskland og gør, at vi stadig kan holde os under eller i hvert fald ikke over det tyske prisniveau.

For det andet har vi forudsat nogle stigninger i de tyske afgifter, som ifølge de seneste oplysninger, vi har – men stadig væk med usikkerhed – sandsynligvis kommer tidligere, end vi har forudsat. Men det fremgår fuldstændig klart, at hvis ikke disse afgiftsstigninger kommer, vil regeringen fremsætte andre forslag, der aflaster denne stigning, idet vi under ingen omstændigheder vil acceptere, at vi får nye grænsehandelsproblemer som følge af højere danske end tyske afgifter. Det ligger fuldstændig klart.

[Skatteministeren]

Når vi kommer med en skattereform som denne her, vil jeg hellere indbygge stigningerne og komme med to forslag, der opvejer hinanden og giver nul, end efterlade en ufinansieret forventet senere afgift på benzin eller på noget andet. Når vi vedtager dette forslag, mener jeg, vi skal være ærlige og sige, at det koster, at det skal finansieres. Og så har vi den gardering, at den tyske afgiftsudvikling, så vidt vi ved ud fra de oplysninger, vi har i øjeblikket, sandsynligvis vil betyde, at vi kommer bagud. Det er så en vurdering, om vi i så fald skal fremrykke, men principielt siger vi, at vi følger de tyske afgifter.

Både fru Charlotte Antonsen og hr. Aagaard ytrede sig i debatten om vandafgifterne. Selv om jeg er enig i, at vi skal passe på med at banke hinanden oven i hovedet med, hvad man har gjort tidligere, vil jeg alligevel i al stilfærdighed minde om, at da Økonomisk Reform blev fremlagt af den daværende regering tilbage i oktober 1989, var der faktisk indbygget en vandafgift på 5 kr. pr. m³, indført på én gang i 1991. I 1991. Det, vi foreslår, er en gradvis stigning fra 1 til 5 kr. over en 5-års-periode. Så vi er ikke så langt fra hinanden, og jeg lyttede også til venlige bemærkninger fra hr. Aagaard og måske knap så venlige bemærkninger fra fru Charlotte Antonsen.

Jeg vil gerne sige til hr. Jes Lunde, at når vandafgiften alligevel har en idé også dér, hvor vi kan sige, at vi måske har rigeligt med rent vand, så er det jo også, fordi man kun kan rense vandet i rensningsanlæggene ned til et vist niveau, og jo mere vand der kommer med ud i rensningsanlæggene, jo større bliver derfor den faktiske forurening, fordi man ikke kan rense længere end ned til et bestemt niveau. Så der er faktisk en miljøvirkning i det her, hvis der kommer en fornuftig adfærdspåvirkning.

Så sagde hr. Aagaard noget, som jeg ikke forstår. Hr. Aagaard sagde, at disse afgifter ikke bliver modsvaret af egentlige skattelettelser. Det forstår jeg ikke. Vi har krone for krone, for ikke at sige øre for øre, anvendt de indtægter, vi her får, til at gennemføre skattelettelser i indkomstskattesystemet, og jeg kan simpelt hen ikke få den udtalelse til at hænge sammen.

Så havde fru Charlotte Antonsen en bemærkning om, at vi snyder befolkningen, fordi de reelle skattelettelser kommer i 1994 og prisen først skal betales senere. Det er jo noget

sludder. Hvis man prøver at se på udviklingen i de lettelser, der gennemføres, og de afgifter, vi opkræver, så stiger lettelserne i skatten i takt med, at afgifterne også stiger, og derfor er det simpelt hen et forkert udsagn.

Måtte jeg til hr. Jes Lunde – og i øvrigt også til andre – sige, at jeg synes, det er vigtigt at holde fast i, at disse afgiftsændringer på det grønne område medvirker til at finansiere en skattereform. Men der er en anden fase, nemlig grønne afgifter i forhold til erhvervslivet, og som hr. Jes Lunde selv sagde at SF var indforstået med, vil den jo ikke give noget bidrag til skattereformen, for som jeg hørte det, var hr. Jes Lunde inde på, at det handlede om at opnå en adfærdspåvirkning i forhold til erhvervslivet.

Derfor vil jeg gerne henvise til side 58 i den udgivne publikation »Ny kurs mod bedre tid«¹, hvoraf følgende fremgår som regeringens erklærede målsætning og politik – i øvrigt også i overensstemmelse med det, statsministeren sagde i onsdags:

»På længere sigt er det afgørende for en optimal miljøeffekt, at også erhvervslivet i større udstrækning omfattes af miljø- og energiafgifter. Hvis erhvervslivet ikke gives incitament til reduktion af energiforbruget, vil det betyde, at relativt billige spåremuligheder i erhvervene ikke udnyttes, mens husholdningerne må gennemføre stadig dyrere miljøtiltag. Dette tilsiger, at også erhvervslivet bidrager med miljø- og energiafgifter.

Det er derfor regeringens hensigt at forhandle med erhvervslivet om gradvis indførelse heraf. Provenuet fra disse afgifter kan være med til at betale for oprensning efter fortidens synder, ligesom det kan tilbageføres til erhvervslivet. Herved kan indsatsen over for miljøet yderligere målrettes, og erhvervsbelastningen neutraliseres.«

Jeg kan ikke se bedre end, at det her er en erklæret politik fra regeringens side, som også er fuldstændig i overensstemmelse med de hensigter, som hr. Jes Lunde på SF's vegne gav udtryk for, og derfor synes jeg ikke, der er nogen grund til, at vi graver os væk fra hinanden, når vi faktisk er enige, og når det er noget, som regeringen lægger afgørende vægt på.

Hr. Jes Lunde havde også bemærkninger i forhold til kul- og fjernvarme. Dér vil jeg godt henvise til bemærkningerne i lovforslaget om kulafgiften, L 301, hvor der siges:

[Skatteministeren]

»I kraftvarmeområder, hvor en stor del af de mulige kunder er tilsluttet, og rørnettet i vid udstrækning er afskrevet, vil kulbaseret kraftvarme fortsat høre til de absolut billigste opvarmningsformer – ikke mindst på grund af en fortsat lav afgiftsbelastning.«

Op så fortsætter de: »I visse områder, hvor kraftvarmenettet er nyt eller under opbygning, er det imidlertid afgørende for rentabiliteten, at der sker en tilslutning til varmenettet som forudsat. Regeringen vil derfor gennem en målrettet kompensationsordning sikre, at kulafgiftforhøjelsen ikke fjerner incitamentet til at tilslutte sig varmenettet i de mest sårbare områder. Kompensationsordningen vil blive færdigudformet, inden stigningen i kulafgiften træder i kraft.«

Stigningen træder i kraft i 1995 og vokser frem til 1998. Inden den træder i kraft, vil en sådan kompensationsordning være gennemført. Så også dér er vi faktisk på linie med hinanden.

Jeg skal konkludere på en lang dags nat – eller hvad det hedder – og sige, at der ligger et omfattende arbejde foran os. Jeg er glad for, at jeg kender Folketingets Skatteudvalg så godt, at jeg ved, at vi kan gennemføre et både grundigt og omfattende arbejde, som vi kan være bekendt, også selv om vi har det, man vel kan kalde for temmelig snævre tidsfrister at arbejde inden for.

Jeg glæder mig til det videre samarbejde med udvalget i de kommende uger og er sikker på, at vi kan præstere et stykke arbejde, som vi kan være bekendt, også når vi kommer frem til tredje behandling og vedtagelse af den samlede lovpakke – med de justeringer, vi bliver enige med hinanden om inden tredjebehandlingen.

Charlotte Antonsen (V):

Det var et interessant svar, vi fik fra skatteministeren. Vi kan nu konstatere, at nettomiljøeffekten af de her fremlagte afgiftsforslag på 12 mia. kr. er, at vi får nogle tyndere poser. Det er nemlig det eneste sted, hvor der er en adfærdændring. Der bliver ikke et bedre miljø. Der bliver et uændret miljø ved denne afgiftspakke på 12 mia. kr.

Jeg er stærkt uforstående over for, hvorfor ministeren ikke vil svare på de spørgsmål, jeg har stillet. Som ministeren selv siger, haster

det. Det har regeringen valgt. Men så kan man vel i det mindste bede om, at ministeren svarer i folketingssalen, så vi hurtigt kan få stillet eventuelt opfølgende spørgsmål til de spørgsmål, vi allerede har stillet.

Ministeren nævnte benzin som et område, der bliver holdt i ro. Ja, diesel bliver holdt i ro. Vand bliver holdt i ro. Affald bliver holdt i ro. Der er ingen miljøeffekter. Så lad være med at gå rundt og sige, at der er miljøeffekter. Der er kun øgede indtægter til statskassen i det her.

Jes Lunde (SF):

Kun nogle få replikker til skatteministeren. Først om vand.

Det er jo rigtig, at der også er det moment i det, at vi skal have spildevandsmængderne ned. Men hvis regeringen er optaget af det, mener jeg også, man burde tage fat på en egentlig separation af spildevandet. Det er jo meningsløst, at vi i øjeblikket poster vores regnvand ned i spildevandsledningerne, sådan at man har døje med at rense det ude i rensningsanlæggene. Det ville måske have en større effekt i antal kubikmeter end de afgifter, man nu planlægger.

Så vil jeg gerne kvittere for dette med den målrettede kompensationsordning inden for kraftvarme- og fjernvarmeområderne. Vi kunne godt tænke os at se et udspil til den kompensationsordning, når vi skal have disse love på plads.

Endelig spørgsmålet om afgifter på erhvervslivet. Vi er helt opmærksom på, at der står på side 58, at regeringen vil forhandle det med erhvervslivet. Men det er jo ærlig talt ikke at være voldsomt præcis over for Folketinget at sige, at regeringen gerne vil forhandle med erhvervslivet om det på et tidspunkt. Når vi skal bedømme, om de grønne afgifter, man kommer med her, er en rimeligt afbalanceret måde at gøre tingene på, og om det er den måde at lægge afgifter på, der giver den største miljøeffekt, er vi også nødt til at vide, hvad det er, der skal ske på erhvervslivets område, og derfor må jeg sige, at hvis vi skal lave en aftale om det her, så skal dette område altså være væsentlig mere konkret, inden denne pakke er færdig.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af Folketinget Rahbæk Møller (SF), Eva Møller (KF), Hanne Severinsen (V) og Jan Kørpe Christensen (FP) har meddelt mig, at de ønsker at tage følgende forespørgsel tilbage, som blev anmeldt den 21. april 1993:

Forespørgsel til undervisningsministeren om, hvad regeringen kan oplyse om sine planer for ingeniøruddannelserne.

(Forespørgsel nr. F 27).

Forespørgslen er herefter bortfaldet.

Efter at medlem af Folketinget Henning Rasmussen, der hidtil har været medlem af det i § 5 i lov af 12. marts 1955 om Færøernes Realkreditinstitut omhandlede repræsentantskab, er valgt til formand for Folketinget, har den socialdemokratiske folketingsgruppe med virkning fra den 27. januar 1993 udpeget medlem af Folketinget Hans Jørgen Jensen som nyt medlem af repræsentantskabet for den resterende del af indeværende valgperiode.

Den pågældende er herefter valgt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Sundhedsudvalget (19/5 93):

Udtræder: Annette Just (FP)

Ny stedf.: Kirsten Jacobsen (FP)

Skatteudvalget (21/5 93):

Udtræder: Helge Sander (V)

Ny stedf.: Charlotte Antonsen (V)

Folketingets næste møde afholdes i dag, onsdag den 26. maj 1993, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 01.20